SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 358/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R., s. r. o., V., zastúpenej advokátkou JUDr. M. G., Advokátska kancelária, K., ktorou namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Daňového úradu Košice č. 9818301/1/756222/2012 z 3. apríla 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti R., s. r. o., V. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdne preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím Daňového úradu Košice (ďalej len „daňový úrad“) č. 9818301/1/756222/2012 z 3. apríla 2012 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“). Daňový úrad týmto rozhodnutím nevyhovel žiadosti sťažovateľky o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti jeho predchádzajúcemu rozhodnutiu.

Sťažovateľka v úvodnej časti sťažnosti opisuje skutkový stav predchádzajúci podaniu jej sťažnosti ústavnému súdu a v tejto súvislosti najmä uvádza, že podaním z 23. novembra 2011 označeným ako *„Výzva na odstránenie prekážky v postupe daňového úradu“* (ďalej len „Výzva“) vyzvala *„vtedajší daňový úrad K. (v súčasnosti Daňový úrad K., kontaktné miesto K. - ďalej len daňový úrad) na odstránenie prekážky zapríčinenej jeho nesprávnym a nezákonným procesným postupom...“*, pričom podaniu označenej „Výzvy“ predchádzalo udelenie všeobecnej plnej moci M. V., M., ako spoločníkom a bývalým konateľom sťažovateľky z 1. júna 2011 *„p. D. B., B., ktorá zahŕňala oprávnenie na zastupovanie daňového subjektu aj v daňovom konaní. O tejto skutočnosti bol daňový úrad upovedomený na ústnom pojednávaní konanom dňa 14. 6. 2011, o čom bola spísaná Zápisnica o ústnom pojednávaní pod č. 738/320/15306/2011/Kaš...*

Následne D. B. ako splnomocnenec sťažovateľa udelila substitučné plnomocenstvo Občianskemu združeniu D., B. (ďalej len občianske združenie DR SR). Po tom čo bolo substitučné plnomocenstvo doručené daňovému úradu, tento reagoval oznámením, v ktorom uviedol, že substitučné plnomocenstvo pre Občianske združenie DR SR neakceptuje z dôvodu, že plná moc pre zastupovanie vo všetkých právnych veciach pre p. D. B. nebola do toho času na daňový úrad doručená.

V uvedenom postupe daňového úradu vidí sťažovateľ nezákonnosť, nakoľko daňový úrad postupoval v rozpore s ust. § 20 ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb..., a to tým, že namiesto výzvy na predloženie plnomocenstva pre p. D. B. v lehote nie kratšej ako 8 dní (lehota určená správcom dane v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb.) zaslal sťažovateľovi a Občianskemu združeniu DR SR len oznámenie o neakceptovaní substitučného plnomocenstva...“.

Sťažovateľka tvrdí, že v danom prípade *„išlo o odstrániteľný nedostatok, keďže riadne úradne overené plnomocenstvo udelené dňa 1.6.2011 p. M. V. p. D. B. by v prípade výzvy v zmysle § 20 ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb. mohlo byť doložené, čím by zanikol dôvod pre neakceptáciu substitučného plnomocenstva udeleného občianskemu združeniu DR SR. Postupom daňového úradu však bola táto možnosť sťažovateľovi odňatá, čím došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR.*

Rovnako nezákonne postupoval daňový úrad aj v prípade ďalších podaní urobených za sťažovateľa občianskym združením DR SR, na ktoré opätovne reagoval len oznámeniami, v ktorých uviedol, že na podania nie je možné prihliadať, nakoľko boli podané neoprávnenou osobou.“.

Sťažovateľka tiež tvrdí, že uvedený postup daňového úradu je v rozpore aj s *„Metodickým pokynom Daňového riaditeľstva SR k zastupovaniu na základe plnomocenstva“*, ktorý síce *„predstavuje len normatívnu internú inštrukciu, ktorá je záväzná len pre zamestnancov daňových orgánov, ide v tomto prípade len o logický výklad ust. § 20 ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb. , ktorý v kontexte so zásadou proporcionality sleduje predovšetkým umožnenie reálneho uplatnenia a ochrany práv daňového subjektu v daňovom konaní a preto tento pokyn nemožno opomenúť.*

Závažnou ujmou, ktorá v nadväznosti na nesprávny a nezákonný postup daňového úradu sťažovateľovi vznikla, bola predovšetkým skutočnosť, že jeho ďalšie podanie, ktorým bolo odvolanie proti rozhodnutiu č. 738/230/18449/11/Ric zo dňa 21.7.2011, ktoré podalo občianske združenie DR SR za sťažovateľa bolo daňovým úradom zamietnuté z dôvodu, že bolo podané osobou na to neprísluštnou v zmysle § 47 ods. 5 písm. c) zákona č. 511/1992 Zb. o čom bol daňový subjekt vyrozumený Oznámením...

Hoci sťažovateľ rešpektuje, že v prípade zamietnutia odvolania postupoval daňový úrad striktne v zmysle § 47 ods. 5 písm. c) zákona č. 511/1992 Zb... ako aj v zmysle vyššie uvedeného metodického pokynu, tento postup neobstojí vzhľadom na vyššie uvedený nezákonný postup daňového úradu, ktorý predchádzal podaniu odvolania, a preto ani postup, ktorým daňový úrad zamietol odvolanie nemožno považovať za zákonný,

nakoľko platí zásada IUS EX INIURIA NON ORITUR, čo znamená, že z bezprávia právo nevzniká.

Rovnakým nezákonným postupom postupoval daňový úrad (jednak bývalý daňový úrad Trebišov ako aj bývalý daňový úrad K., v súčasnosti oba patriace pod daňový úrad K.) aj u ostatných spoločností personálne prepojených p. M. V. ako spoločníkom a bývalým konateľom, čím vzniká dôvodné podozrenie, že účelom a cieľom postupu daňového úradu nebolo umožnenie reálneho uplatnenia práv daňovým subjektom ale naopak odňatie práva konať pred štátnym orgánom, čo v konečnom dôsledku viedlo k správoplatneniu rozhodnutí, ktorými bola spoločnostiam personálne prepojeným p. M. V. uložená peňažná povinnosť (jednak dodatočné platobné výmery, ako aj rozhodnutia o uložení pokuty), ktoré bez ďalšieho spĺňajú podmienky stanovené § 74 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. pre exekučný titul... Daňové exekúcie, ktoré môže daňový úrad vykonať na základe týchto exekučných titulov sú následne spôsobilé privodiť spoločnostiam personálne prepojeným p. M. V. ekonomickú likvidáciu, čo je podľa sťažovateľa jediným a konečným cieľom daňového úradu ako aj ostatných daňových orgánov, namiesto toho, aby náležité prihliadali na práva sťažovateľa a možnosť ich reálneho uplatňovania a umožnili tak riadny zákonný proces.

Vyššie uvedeným podaním zo dňa 23. 11. 2011 sťažovateľ vyjadril svoj zámer podať odvolanie prostredníctvom inštitútu odpustenia zmeškania lehoty, nakoľko hore uvedená situácia nedávala sťažovateľovi ako ani daňovému úradu žiadne iné prostriedky nápravy, ktoré by umožnili reálne uplatnenie práv sťažovateľom (okrem ústavnej sťažnosti pre porušenie základných práv a slobôd). Ako dôležitý dôvod uviedol sťažovateľ popísaný nezákonný postup daňového úradu, pričom v záujme riešenia tejto situácie navrhol za čas odpadnutia dôvodov zmeškania lehoty považovať deň doručenia odpovede daňového úradu na výzvu sťažovateľovi, t. j. aby sťažovateľovi v zmysle ustanovenia § 13b ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. plynula od tohto dňa 30 dňová lehota na podanie žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty spolu s odvolaním voči uvedenému rozhodnutiu.

Na výzvu sťažovateľa zaslal daňový úrad Oznámenie, v ktorom uviedol, že posúdil obsah podania sťažovateľa a dospel k záveru, že podanie sťažovateľa je nekvalifikované, nakoľko žiada daňový úrad, aby mu umožnil podať podnet, pričom takýto inštitút zákon č. 511/1992 Zb. nepozná. Zároveň uviedol, že zákon č. 511/1992 Zb. umožňuje podať

žiadosť o odpustenie zmeškania lehoty, pričom po podaní žiadosti daňový úrad posúdi závažnosť a dôvody, pre ktoré subjekt žiada o odpustenie zmeškanej lehoty a rozhodne...

Na oznámenie daňového úradu reagoval sťažovateľ Vyjadrením k oznámeniu. Vo vyjadrení uviedol, že oznámenie daňového úradu považuje za značne rozporuplné, a to najmä z dôvodu, ako tento pristúpil k posúdeniu podania sťažovateľa - t. j. Výzvy na odstránenie prekážky v postupe daňového úradu. Vo vyjadrení argumentoval najmä postupom vtedajšieho daňového úradu Trebišov, ktorý na totožné výzvy iných daňových subjektov u ktorých bol miestne príslušným daňovým úradom, vzhľadom k tomu, že vo výzve nimi podanej sa uvádzal zámer daňového subjektu žiadať o odpustenie zmeškania lehoty, posúdil výzvu podľa obsahu podania za žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty. Rovnako daňový úrad Trebišov posúdil aj deň, kedy odpadli dôvody zmeškania lehoty na 9. 11. 2011 (o tejto skutočnosti je v prípade daňových subjektov u ktorých bol miestne príslušným daňovým úradom daňový úrad K. spísaná zápisnica o ústnom pojednávaní č. 738/320/27410/2011/Tom zo dňa 9. 11. 2011), kedy žalobca splnomocnil na daňové konanie splnomocneného zástupcu a za dodržanie 30 dňovej lehoty považoval úkon vykonaný splnomocneným zástupcom vo veci podania výzvy na odstránenie prekážky v postupe daňového úradu, ktoré splnomocnený zástupca vykonal podaním dňa 23. 11. 2011...

Vo vyjadrení ďalej sťažovateľ vyzval daňový úrad, aby jeho podanie - Výzvu na odstránenie prekážky v postupe daňového úradu, posúdil v zmysle § 20. ods. 9 zákona č. 511/1992 Zb. rovnako, resp. obdobne ako totožné výzvy iných daňových subjektov posúdil daňový úrad Trebišov a to najmä z dôvodu, že v prípade podania ďalšej žiadosti žalobcom a následného obdobného posúdenia času odpadnutia dôvodov (t. j. 9. 11. 2011) by nemohla byť dodržaná lehota podania žiadosti do 30 dní od odpadnutia dôvodov.

Taktiež vo vyjadrení sťažovateľ upovedomil daňový úrad o skutočnosti, že rovnakej žiadosti iného daňového subjektu (išlo konkrétne o daňový subjekt P. s. r. o.,... M. 153...) už vtedajší daňový úrad Trebišov po doplnení žiadostí o odpustenie zmeškanej lehoty o zmeškaný úkon vyhovel, a to rozhodnutím č. 740/230/43479/11/Maže zo dňa 27. 12. 2011 tak, že žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty sa vyhovuje, zmeškanie lehoty sa odpúšťa a zmeškaný úkon sa považuje za úkon vykonaný v zákonnej lehote. Zároveň sťažovateľ k vyjadreniu pripojil aj odvolanie proti rozhodnutiu 738/230/18449/11/Ric zo dňa

21.7.2011, t. j. uskutočnil zmeškaný úkon, aby jeho žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty zo dňa 23. 11. 2011 bola úplná. V tejto súvislosti poukázal sťažovateľ aj na § 3 ods. 9 nového daňového poriadku, t. j. zákona č. 563/2009 Z. z...

Dňa 10. 4. 2012 bolo sťažovateľovi doručené rozhodnutie, ktorým daňový úrad K. nevyhovel žiadosti sťažovateľa o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania z dôvodu, že žiadateľ nedodržal tridsaťdňovú lehotu stanovenú zákonom na podanie žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty, v zákonom stanovenej tridsaťdňovej lehote neurobil aj zmeškaný úkon a nepredložil existenciu dôležitých dôvodov na predĺženie tejto lehoty...

V odôvodnení predmetného rozhodnutia argumentuje daňový úrad skutočnosťou, že sťažovateľ mal o zmeškaní lehoty na podanie odvolania preukázateľne vedomosť už v čase podania výzvy na odstránenie prekážky v postupe daňového úradu, ktorá bola doručená správcovi dane dňa 25.11.2011, pričom svoje dispozičné právo v zmysle § 29 zákona č. 511/1992 zb. využil až dňa 5.3.2012, kedy doručil správcovi dane podanie, z obsahu ktorého vyplýva, že žiada o odpustenie zmeškanej lehoty na podanie odvolania a zároveň v rovnaký deň urobil aj zmeškaný úkon. Z týchto skutočností podľa mienky daňového úradu vyplýva, že sťažovateľ nedodržal zákonom stanovenú lehotu pre uplatnenie inštitútu podľa ust. § 13b zákona č. 511/1992 Zb., nepreukázal ani dôležité dôvody pre odpustenie zmeškanej lehoty a preto nie je možné zmeškanú lehotu odpustiť. Zároveň uviedol, že na odpustenie zmeškania lehoty daňový subjekt nemá právny nárok a je vždy na zvážení správcu dane posúdenie dôvodov zmeškania lehoty a následné rozhodnutie o žiadosti o odpustenie zmeškania lehoty. Čo sa týka dôležitých dôvodov na nepreukázanie ktorých sa daňový úrad v rozhodnutí taktiež odvolával, týmito sa v odôvodnení žiadnym spôsobom nezaoberal.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom a napadnutými rozhodnutiami daňového úradu boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy, zruší napadnuté rozhodnutie a vráti ho daňovému úradu na ďalšie konanie a zároveň jej prizná primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj úhradu trov konania v sume 323,50 €.

K právomoci ústavného súdu na prerokovanie podanej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že ju podáva *„už v tomto štádiu najmä z dôvodu, že v zmysle súčasnej právnej úpravy a existujúcej judikatúry súdov neexistuje v kontexte ust. § 248 zákona č. 99/1963 Zb. a čl. 46 ods. 2 Ústavy SR jednoznačný záver o tom, či rozhodnutie o odpustení zmeškanej lehoty podľa § 13b zákona č. 511/1992 Zb. je preskúmateľné všeobecnými súdmi v rámci inštitútu žalôb o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov správnych orgánov podľa § 247 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb., čo by v prípade, ak by konanie o žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o odpustení zmeškanej lehoty (ktorú sťažovateľ podal súčasne s touto sťažnosťou na Krajský súd v Košiciach) bolo všeobecným súdom v zmysle § 250d ods. 3 zastavené z dôvodu, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, za súčasného nepodania sťažnosti... v zmysle čl. 127 Ústavy SR malo za následok zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti určenej v § 53 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. a sťažovateľ by tým prišiel o akúkoľvek možnosť domáhať sa preskúmania a nápravy nezákonného postupu a rozhodovania daňového úradu ako porušovateľa jeho základného práva a slobody“.*

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj porušenia čl. 12 ods. 2 ústavy postupom a napadnutým rozhodnutím daňového úradu, proti ktorému podľa § 29 ods. 3 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú prípustné opravné prostriedky.

1. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a podstata princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje z tohto hľadiska ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (m. m. III. ÚS 149/04).

Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) v správnom súdnictve súdy preskúmavajú na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP) a tiež... konajú o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy (§ 250v OSP).

V posudzovanom prípade pred právomocou ústavného súdu ešte existuje iný (všeobecný) súd, ktorý je v prvom rade povolaný poskytnúť ochranu označených základných práv sťažovateľky, a preto niet právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti (obdobne napr. m. m. III. ÚS 310/07, IV. ÚS 276/08, IV. ÚS 216/2010, III. ÚS 540/2011).

2. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka súčasne so sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu podala aj žalobu o preskúmanie postupu a napadnutého rozhodnutia daňového úradu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „správna žaloba“).

Ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach posudzovanej veci sťažovateľka súbežným podaním správnej žaloby, o ktorej je podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku oprávnený rozhodnúť miestne príslušný všeobecný súd, a sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (miestne príslušný všeobecný súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty z ústavného hľadiska akceptovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci (IV. ÚS 142/2010).

Z pohľadu citovaného § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde to znamená, že právne prostriedky, ktoré zákon sťažovateľke na ochranu jej základných práv a slobôd účinne poskytuje, nemožno v jej prípade považovať za vyčerpané.

Rozhodnutie (či už procesné, alebo meritórne) miestne príslušného všeobecného súdu predchádza (vzhľadom na princíp subsidiarity) uplatneniu právomoci ústavného súdu, a preto možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím tohto súdu o sťažovateľkinej žalobe podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku za predčasné, čo má za následok i neprípustnosť posudzovanej sťažnosti.

3. Už nad rámec odôvodnenia svojho uznesenia ústavný súd aj vzhľadom na skutočnosť pomerne veľkého počtu sťažností skutkovo a právne identických s tu predbežne prerokúvanou sťažnosťou (odlišnosť spočíva iba v osobe sťažovateľa a v napadnutých rozhodnutiach daňových úradov) považuje za účelné poukázať i na neúčinnosť a chýbajúci zmysluplný procesno-právny základ tejto (i ostatných) sťažnosti, a to predovšetkým vo svetle do úvahy prichádzajúceho súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia a postupu daňového úradu.

Sťažovateľka sa obáva, že konanie o jej správnej žalobe bude zastavené podľa § 250d ods. 3 OSP, lebo všeobecný (správny) súd vyhodnotí rozhodnutie daňového úradu o neodpustení zmeškania lehoty ako procesné rozhodnutie týkajúce sa vedenia konania alebo ako predbežné rozhodnutie [§ 248 písm. a) OSP], ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania správnym súdom. Následne by potom sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu daňového úradu už bola podaná oneskorene.

Problém preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy všeobecným (správnym) súdom má výrazný ústavno-právny rozmer, ktorý musí rešpektovať aj všeobecný (správny) súd pri rozhodovaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Otázku právomoci všeobecného súdu z hľadiska ústavou upraveného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 2 ústavy) totiž treba posudzovať v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou (I. ÚS 37/95).

Ústavný súd už judikoval, že ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd, jeho preskúmanie nesmie byť podľa čl. 46 ods. 2 ústavy vylúčené z právomoci všeobecných súdov bez ohľadu na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a iných zákonov (III. ÚS 138/03 – nález z 15. októbra 2003). Všeobecný súd musí v merite preskúmať a rozhodnúť každú vec týkajúcu sa základných práv a slobôd, aj keď je podľa § 248 ods. 2 OSP (v súčasnosti § 248 OSP, pozn.) alebo podľa iného ustanovenia zákona vylúčená zo súdneho preskúmavania. Ustanovenie § 248 ods. 2 OSP (v súčasnosti § 248 OSP, pozn.) i prípadné ďalšie ustanovenia zákonov obmedzujúce rozsah súdneho preskúmavania rozhodnutí treba vykladať v kontexte čl. 46 ods. 2 druhej vety ústavy tak, že sa vzťahujú len na prípady, ktoré sa netýkajú základných práv alebo slobôd (III. ÚS 138/03 – uznesenie o predbežnom prerokovaní z 18. júna 2003).

Ústavný súd bez toho, aby akokoľvek prejudikoval výsledok prieskumu napadnutého postupu a napadnutého rozhodnutia v správnom súdnictve, musí uviesť, že ak by sa sťažovateľkinou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie daňového úradu dotýkalo jej základných práv a slobôd, potom by vo svetle citovanej ustálenej judikatúry musel byť pripustený jeho meritórny prieskum všeobecným (správnym) súdom, čo vylučuje právomoc ústavného súdu na meritórny prieskum tohto rozhodnutia.

Na druhej strane, ak by sa napadnuté rozhodnutie a postup daňového úradu základných práv a slobôd sťažovateľky netýkali, má to za následok nielen ich prípadné vylúčenie z prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku [s poukazom na § 248 písm. a) OSP], ale aj z ústavno-súdneho prieskumu, lebo zásah do základných práv a slobôd je conditio sine qua non pre založenie právomoci ústavného súdu poskytovať ochranu fyzickým osobám a právnickým osobám v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. K tomuto záveru by potom smerovalo nielen preskúmanie včasnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu daňového úradu, ale aj prípadnej sťažnosti sťažovateľky podanej proti právoplatnému zastaveniu konania o jej správnej žalobe, ktorú, mimochodom, má sťažovateľka stále k dispozícii.

Z uvedeného zreteľne vyplýva, že sťažnosťou proti napadnutému rozhodnutiu a postupu daňového úradu nemôže sťažovateľka v žiadnych procesno-právnych reláciách účinným spôsobom ochraňovať svoje základné práva a slobody. Účinná ochrana sťažovateľkiných základných práv a slobôd pred ústavným súdom prichádza do úvahy až po právoplatnom ukončení konania o jej správnej žalobe.

4. Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo už bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2012